

КАФЕДРА ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ І КОНТРОЛЮ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА
ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан

_____ доц. А.В. Стасишин

(підпис)

“___” серпня 2024 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
(шифр та найменування галузі знань)

спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код та найменування спеціальності)

ОПП: «Фінанси, митна та податкова справа»,
«Фінансовий менеджмент»
(найменування освітньої програми)

освітній ступінь: _____ бакалавр
(бакалавр, магістр)

ЛЬВІВ 2024

Програма навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік»
для студентів за галуззю знань: 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
ОПП: «Фінанси, митна та податкова справа», «Фінансовий менеджмент»
освітнього ступеня: бакалавр

«30» серпня 2024 року - 9 с.

Розробники: Приймак С.В., доцент кафедри обліку, аналізу і контролю ЛНУ ім. Івана Франка, к.е.н.

Розглянуто та ухвалено на засіданні кафедри обліку, аналізу і контролю

Протокол № 1 від «28» серпня 2024 р.

В.о. зав. кафедри _____ **доц. Приймак С.В.**
(підпис) (прізвище, ініціали)

Розглянуто та ухвалено Вченою радою факультету управління фінансами та бізнесу

Протокол № 1 від «29» серпня 2024 р.

© Приймак С.В., 2024 рік
© ЛНУ імені Івана Франка, 2024 рік

РОЗДІЛ 1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Для сучасного етапу світового розвитку характерне зростання різноманітності соціально-економічних і науково-технічних зв'язків, ускладнення господарських процесів і методів управління ними, що зумовлює стрімке посилення ролі інформації в економічному розвитку. Таким інформаційним забезпеченням на мікрорівні є система бухгалтерського обліку та складена на його основі фінансова бухгалтерська звітність.

Чітко налагоджена система обліку та контролю – це основа ефективної діяльності будь-якого суб'єкта господарювання. Разом з тим держава використовує інформацію, одержану з бухгалтерського обліку підприємств, для контролю за сплатою податків, а також прийняття управлінських рішень на державному рівні.

Отже, бухгалтерський облік виконує три головні функції: облікову (інформаційну), контрольну та аналітичну.

Вивчення дисципліни передбачає формування у студентів системи знань з теорії і практики ведення бухгалтерського обліку, навичок відображення господарських операцій про діяльність підприємства в первинних документах та облікових реєстрах, у фінансовій звітності.

Предмет навчальної дисципліни

Предмет навчальної дисципліни: господарські операції і бізнес - процеси, господарські засоби та джерела їх утворення, що виникають у діяльності підприємства та порядок їх відображення в обліку.

Мета навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: формування у студентів системи теоретичних знань та практичних умінь і навичок із ведення бухгалтерського обліку на підприємствах України.

Основні завдання

Основні завдання: надання студентам необхідних теоретичних знань і практичних навичок щодо заповнення бухгалтерських документів, відображення господарських операцій на рахунках обліку з використанням бухгалтерських методів та методичних прийомів, ведення облікових реєстрів, складання звітності, організації ведення на підприємствах бухгалтерського обліку, активів, капіталу, зобов'язань, витрат, доходів та фінансових результатів.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі

Вивчення навчальної дисципліни ґрунтується на знаннях таких дисциплін як: "Фінанси підприємств", "Економіка підприємства", "Менеджмент" та формує базу знань для подальшого вивчення таких дисциплін як: "Фінансовий облік", "Управлінський облік", "Фінансова звітність", "Фінансовий аналіз".

Вимоги до компетентностей, знань і умінь:

В результаті вивчення навчальної дисципліни у здобувача вищої освіти мають бути сформовані такі компетентності :

загальні:

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК10. Здатність працювати у команді.

ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК12 Здатність працювати автономно.

спеціальні:

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Вивчення навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік» передбачає досягнення такого кваліфікаційного рівня підготовки фахівця, за якого він повинен:

а) знати:

- предмет і метод дисципліни, зміст його складових;
- чинне законодавство з питань бухгалтерського обліку;
- порядок оформлення первинних документів, організацію документообігу, технологію обробки облікової інформації;
- методи бухгалтерського обліку та їх застосування;
- порядок ведення синтетичного і аналітичного обліку активів, капіталу, зобов'язань, доходів та витрат підприємства.

б) уміти:

- оформляти первинні та зведені документи, самостійно здійснювати їх бухгалтерську обробку;
- проводити записи в обліковій реєстрі синтетичного і аналітичного обліку;
- проводити інвентаризацію активів, зобов'язань, оформляти матеріали інвентаризації та відображати їх в обліку;
- вести бухгалтерський облік активів, капіталу, зобов'язань, доходів, витрат та фінансових результатів діяльності підприємства;
- розраховувати заробітну плату за формами і системами оплати праці, визначати суми ЄСВ, військового збору, проводити утримання із заробітної плати;
- розраховувати суми відпускних та лікарняних персоналу;
- здійснювати розрахункові операції з дебіторами та кредиторами підприємства;
- застосовувати дані бухгалтерського обліку для складання фінансової звітності.

Програмні результати навчання

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях фінансової системи.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.

ПР15. Спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовою у професійній діяльності.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

Опанування навчальною дисципліною повинно забезпечувати необхідний рівень сформованості вмінь:

Назва рівня сформованості вміння	Зміст критеріїв сформованості вміння
1. Репродуктивний	Вміння відтворювати знання, передбачені даною програмою
2. Алгоритмічний	Вміння використовувати знання в практичній діяльності при розв'язанні типових завдань і виробничих ситуацій
3. Творчий	Здійснювати евристичний пошук і використовувати знання для розв'язання нестандартних завдань та проблемних ситуацій

Навчальна програма складена на **4 кредити**.

Форма контролю: поточний, ПМК, екзамен.

РОЗДІЛ 2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер теми	Назва теми
1	2
1	Господарський облік, його суть і характеристика
2	Предмет і об'єкти бухгалтерського обліку
3	Методичні прийоми бухгалтерського обліку
4	Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис
5	Бухгалтерський баланс
6	Документація господарських операцій та інвентаризація
7	Облікові реєстри, техніка і форми та організація обліку на підприємствах
8	Облік необоротних активів
9	Облік запасів
10	Облік грошових коштів і дебіторської заборгованості
11	Облік фінансових інвестицій
12	Облік власного капіталу
13	Облік зобов'язань
14	Облік праці та її оплати
15	Облік витрат, доходів і фінансових результатів діяльності підприємства
16	Фінансова звітність

РОЗДІЛ 3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Господарський облік, його суть і характеристика

Загальні відомості про господарський облік та його суть. Функції господарського обліку. Вимоги, які висувають до господарського обліку.

Види господарського обліку та їх зміст.

Місце і роль бухгалтерського обліку в єдиній системі обліку. Вимоги до бухгалтерського обліку, його функції та завдання. Види бухгалтерського обліку. Вимірники, що застосовуються в обліку, їх характеристика. Користувачі бухгалтерської інформації.

Тема 2. Предмет і об'єкти бухгалтерського обліку

Предмет та об'єкти бухгалтерського обліку.

Класифікація господарських засобів та джерел їх формування.

Класифікація господарських засобів (ресурсів) підприємства за складом та розміщенням. Класифікація джерел господарських засобів (ресурсів) підприємства за джерелами утворення (формування) та цільовим призначенням.

Принципи бухгалтерського обліку та їх зміст.

Тема 3. Методичні прийоми бухгалтерського обліку

Методичні прийоми (метод) бухгалтерського обліку та їх характеристика. Основні елементи методу бухгалтерського обліку: документація і інвентаризація, рахунки і подвійний запис, оцінка і калькуляція, баланс і звітність.

Загальнонаукові методи дослідження.

Тема 4. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис

Рахунки бухгалтерського обліку, їх призначення і будова. Відображення операцій на рахунках методом подвійного запису.

Основи класифікації бухгалтерських рахунків (синтетичні і аналітичні рахунки, субрахунки і їх взаємозв'язок). Принципи класифікації бухгалтерських рахунків. Класифікація рахунків за економічним змістом та призначенням і структурою.

Узагальнення даних поточного бухгалтерського обліку. Побудова та характеристика Плану рахунків бухгалтерського обліку в Україні.

Тема 5. Бухгалтерський баланс

Баланс як елемент методу бухгалтерського обліку: поняття, складові, мета складання. Зміст активу і пасиву балансу підприємства. Структура та зміст статей Балансу.

Класифікація бухгалтерських балансів. Вимоги, які повинні дотримуватися при складанні балансу. Зміни в балансі, зумовлені господарськими операціями.

Тема 6. Документація господарських операцій та інвентаризація

Документи як джерело первинного спостереження в бухгалтерському обліку. Вимоги до оформлення документів.

Класифікація документів в бухгалтерському обліку. Порядок організації документообігу. Етапи бухгалтерської обробки документів.

Інвентаризація, її значення та види. Класифікація інвентаризацій. Основні завдання інвентаризації. Об'єкти інвентаризації. Основні вимоги до проведення інвентаризації. Порядок проведення інвентаризації та відображення в бухгалтерському обліку її результатів.

Тема 7. Облікові реєстри, техніка і форми та організація обліку на підприємствах

Порядок облікової реєстрації на підприємстві. Класифікація облікових реєстрів. Методика і техніка облікової реєстрації на підприємстві.

Форми бухгалтерського обліку: сутність та історія розвитку.

Сучасні форми бухгалтерського обліку.

Способи виправлення помилкових записів у документах та облікових реєстрах.

Тема 8. Облік необоротних активів

Економічна сутність, умови визнання та класифікація необоротних активів.

Оцінка основних засобів підприємства. Нематеріальні активи та їх сутність. Бухгалтерський облік надходження та вибуття необоротних активів.

Методи амортизації необоротних активів підприємства та їх суть.

Тема 9. Облік запасів

Економічна суть, умови визнання запасів. Оцінка запасів підприємства. Документальне оформлення господарських операцій з руху запасів. Облік надходження, зберігання та витрачання запасів. Інвентаризація запасів і відображення в обліку її результатів.

Тема 10. Облік грошових коштів і дебіторської заборгованості

Поняття грошових коштів та методи регулювання готівкового обігу. Бухгалтерський облік касових операцій. Порядок ведення касових операцій. Облік операцій на рахунках підприємства в банку.

Облік дебіторської заборгованості. Розкриття інформації про грошові кошти і дебіторську заборгованість у фінансовій звітності.

Тема 11. Облік фінансових інвестицій

Поняття фінансових інвестицій їх оцінка та класифікація. Синтетичний та аналітичний облік фінансових інвестицій.

Документальне оформлення операцій з фінансовими інвестиціями. Відображення даних про фінансові інвестиції в облікових регістрах та розкриття інформації у фінансовій звітності.

Тема 12. Облік власного капіталу

Поняття власного капіталу та його класифікація. Характеристика рахунків з обліку власного капіталу. Облік складових власного капіталу. Відображення даних про власний капітал та забезпечення зобов'язань в облікових регістрах та розкриття інформації у фінансовій звітності.

Тема 13. Облік зобов'язань

Поняття зобов'язань, визнання, оцінка та класифікація зобов'язань. Характеристика рахунків з обліку зобов'язань. Облік довгострокових зобов'язань. Облік поточних зобов'язань. Відображення даних про зобов'язання в облікових регістрах та розкриття інформації у фінансовій звітності.

Тема 14. Облік праці та її оплати

Заробітна плата: поняття, види та форми. Законодавче регулювання оплати праці. Відображення операцій з обліку розрахунків з оплати праці на рахунках бухгалтерського обліку. Облік нарахування заробітної плати та утримань із заробітної плати на підприємствах. Документування господарських операцій з обліку розрахунків з оплати праці.

Тема 15. Облік витрат, доходів і фінансових результатів діяльності підприємства

Економічна сутність, умови визнання та класифікація витрат. Характеристика рахунків з обліку витрат. Групування витрат за економічними елементами. Облік операційних та інших витрат діяльності.

Економічна сутність, умови визнання та класифікація доходів і фінансових результатів. Характеристика рахунків з обліку доходів і фінансових результатів. Формування та облік доходів і фінансових результатів за видами діяльності.

Відображення інформації про доходи, витрати та фінансові результати у фінансовій звітності.

Тема 16. Фінансова звітність

Законодавче та нормативно-правове забезпечення фінансової звітності. Сутність, мета та призначення фінансової звітності. Види, класифікація та склад звітності підприємств. Елементи та якісні характеристики фінансової звітності. Засоби забезпечення достовірності звітних даних. Підготовка облікових даних та принципи складання фінансової звітності. Порядок складання, подання й оприлюднення фінансової звітності.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
2. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р. № 322-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.
3. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996 – XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
4. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень» від 05.10.2017 р. № 2164-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2164-19>.
5. Закон України «Про оплату праці» від 24.03.1995 р. № 108/ 95 – ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80>.
6. Закон України «Про відпустки» від 15.11.1996 р. № 504 / 96 – ВР. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80>.
7. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 23.09.1999 р. № 1105-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14>.
8. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 р. № 2464-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>.
9. Інструкція про службові відрядження в межах України та закордон. Наказ МФУ від 13.03.1998 р. № 59. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0218-98>.
10. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку. Наказ МФУ від 30.11.99 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.
11. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні. Постанова правління НБУ від 29.12.2017 р. № 148. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17>.
12. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань. Наказ МФУ від 02.09.2014 р. № 879. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>.
13. Національні положення стандарти бухгалтерського обліку №№1-34. URL: http://vobu.ua/ukr/documents/accounting/item/natsionalni-polozhennya-standarti-bukhgalterskogo-obliku?app_id=24.
14. Волкова І.А. Фінансовий облік -1 :[навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 228 с.
15. Гончарук С.М., Шот А.П. Збірник нормативно-правових актів з фінансового обліку. Інформаційно-довідкове видання. Львів. : ЛДФА, 2012. 296 с.
16. Жолнер І. В.Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 368 с.
17. Лишиленко О. В. Бухгалтерський облік : підручник. 3-є вид., перероб. і доп. Київ : Вид-во «Центр учбової літератури», 2011. 670 с.
18. Лобода Н.О., Романів Є.М. Бухгалтерський облік (загальна теорія): навч. посібник. Львів: ЛДФА, 2014. 265 с.
19. Плиса В. Й., Плиса З. П. Бухгалтерський облік : підручник. 2-ге вид., випр. і доп. Львів: Видавництво ННВК „АТБ”, 2020. 440 с.
20. Приймак С.В., Костишина М.Т., Долбнева Д.В. Звітність підприємств : навч.-метод. посіб. Львів: ЛДФА, Видавництво «Ліга Прес», 2014. 604 с.
21. Романів Є.М., Приймак С. В., Шот А.П., Гончарук С.М. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит : навч. посіб. Львів. : ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. 772 с.
22. Романів Є.М., Шот А.П. Фінансовий облік : навч. посіб. Львів : ЛДФА, 2012. 486 с.
23. Сук Л. К., Сук П. Л. Фінансовий облік: навч. посіб. Київ : Знання, 2012. 255 с.
24. Шот А.П. Фінансовий облік : навч. посіб. Львів : Видавництво ТзОВ «Растр -7», 2016. 342 с.

25. Швець В. Г. Теорія бухгалтерського обліку: підручник. 3-тє вид., переоб. і доп. Київ : Знання, 2008. 535 с.

Інтернет ресурси:

[http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua) - Верховна Рада України.

<http://www.kmu.gov.ua/> - веб-сайт Кабінету Міністрів України.

[http:// www.minfin.gov.ua](http://www.minfin.gov.ua) - Міністерство фінансів України.

[http:// www.nssmc.gov.ua](http://www.nssmc.gov.ua) - Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку.

[http:// www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua) - Державна служба статистики України.

<http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index> - веб-сайт Державної аудиторської служби України.

<http://www.supreme.court.gov.ua> - Верховний Суд

<http://www.minjust.gov.ua> - Міністерство юстиції України

[http:// www.liga.net](http://www.liga.net) - Ліга Бізнес Інформ

[http:// www.nau.kiev.ua](http://www.nau.kiev.ua) - Нормативні акти України

[http:// www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3](http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3) – Бібліотеки в Україні.

<http://www.nbuv.gov.ua>. – Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського

<http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html> – Бібліотеки та науково-інформаційні центри України

<http://www.library.lviv.ua/>–Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника

<http://uk.wikipedia.org> – вільна енциклопедія